

loarea fixă de conversiune legală a vechilor monete comerciale.

Acestea sunt cele trei parități relative. Urmează:

4. *Paritatea absolută* a monetelor exprimă cantitatea de metal fin conținută sau reprezentată în unitatea monetară, cu alte cuvinte cifra pondului de aur fin.

În sfârșit:

5. *Paritatea schimbului* (paritatea devizelor) este cifra, care exprimă raportul ponderilor de aur fin cuprinse în unitățile duor sorte de monete.

Prin urmare este evident, că, dacă se găsește cineva, care să ne spună, că paritatea leului este un cuvânt fără nici un înțeles, atunci noi nu mai avem nimic de discutat cu respectivul.

Dar, dacă cineva interpretează negațiunea senzului parității în înțelesul, că astăzi trăim vremuri anormale și că lucrurile, cari se știau înainte de război, astăzi nu se mai potrivesc deloc sub regimul hârtiei monetă, inconvertibile, credem, că suntem datori să-i dăm o lămurire.

Anume, calculațiunile monetelor și calculațiunile devizelor au fost, sunt, și trebuie să fie totdeauna într'o strânsă legătură organică, fie că e vorba de monete-aur, fie că n'avem decât hârtie-monetă. Când zicem aceasta, ne gândim nu numai la sfârșitul inevitabil al regimului de hârtie-monetă, ci și la nevoile anterioare acelu sfârșit.

Este cert, că sub regimul actual există un târg național și internațional al schimbului. Prin urmare nu se poate nega existența parității devizelor cu înțelesul ei de număr de raport între ponderile de aur fin. Dar atunci chiar și leul de hârtie trebuie să aibă o paritate monetară, de oarece în caz contrar devizele românești ar fi excluse din piață.

Altcum s'ar prezenta cazul, când toate țările de pe glob ar trăi numai sub regimul hârtiilor-monete. Dar așa? Când numai leul mai este de hârtie, dar francul elvețian, dolarul, lira sterlină, ba chiar și pengheul unguresc, marca germană și șilingul austriac cum și alte monede de aur se pot cumpăra pe lei de hârtie?

De fapt, în timpurile normale antebelice, când nu se gândea nimeni să tragă la îndoială înțelesul parității monetare, atunci paritatea devizelor era dedusă, prin calculațiune, din paritățile monetare.

Toată deosebirea vremurilor noastre anormale este, că suntem nevoiți să facem astăzi calculațiunea parității leului-hârtie invers, prin deducțiune din paritățile devizelor.

Din paritatea devizelor românești, avem să calculăm paritatea monetară a leului de hârtie.

Întrebarea e: care este și care trebuie să fie paritatea devizelor românești, dat fiind, că bursele nu înregistrează decât cursurile, iar lumea fie din comoditate, fie din motive de speculă, identifica anumite cote de curs cu însași paritatea devizelor.

Din rostul natural al parității devizelor rezultă, că această cifră trebuie să fie o medie generală a tuturor cursurilor cotate la un anumit dat în toate bursele.

Spre a obține deci paritatea devizelor românești, suntem nevoiți a face zilnic arbitrajul complet al tuturor devizelor streine și a considera media generală a cursurilor, arbitrate în lei.

Vom avea, de exemplu, la 1 Iunie 1926 următoarele rezultate ale calculațiunii de arbitraj:

Devizele americane:

In Budapesta cotează	230.32	Lei
" Viena	228.22	"
" Praga	238.38	"
" New-York	227.27	"
" Berlin	230.76	"
" Zürich	226.98	"
" Paris	232.65	"
" București	237.—	"

În consecință, paritatea devizelor americane la datul de 1 Iunie 1926 a fost 231.82 Lei, ca medie generală.

Având odată paritatea de 231.82 Lei a devizelor americane pentru ziua de 1 Iunie 1926, putem calcula paritatea absolută a leului pe aceeași zi, știind, că paritatea Dolarului este 1.504632 grame aur fin.

Rezultă, că în ziua menționată leul reprezintă 0.0064905 grame aur fin.

Pe aceeași cale se pot preciza și ar trebui determinate paritățile tuturor devizelor, din cari se pot calcula *paritățile monetare ale leului, exprimate în grame aur fin, în fie care zi.*

Căci omul poate trăi la urma urmelor cu chiu, cu vai și cu hârtie monetă inconvertibilă, adecă fără o paritate monetară constantă, dar variabilitatea zilnică nu însemnează și inexistența parității monetare. Decimala a 7-a are și ea o importanță, dar încă decimalele anterioare.

Suntem datori să urmărim cu atențiune, să calculăm și să știm, că leul-hârtie ce paritate obține. Astfel am avea de ex. următoarele parități, cifrele exprimând grame de aur fin pentru un leu hârtie:

la 8 Aprilie 1926 parit. 0'006246 gr. aur fin,
 „ 6 Mai „ „ 0.004820 „ „ „
 „ 1 Iunie „ „ 0'006490'5 „ „ „
 „ 26 August „ „ 0'007293'4 etc. etc.

A calcula și a cunoaște aceste cifre este de datoria fiecărui om, care știe, ce importanță avea înainte de război cifra de 0'29032 grame pentru leul de aur sau 0'30488 pentru coroana austro-ungară, cum și importanța actuală a cifrei de 1'504632 grame aur fin pentru dolarul american sau 7'32239 grame de aur fin pentru lira sterlină de astăzi.

A considera însă cursul devizelor românești dela o bursă oarecare identic cu însăși paritatea acelor devize ba chiar cu paritatea monetară a leului, aceasta înseamnă una din două: ori să pescuești în întunec pe marea furtunoasă, ori să te cufunzi.

Ori, concluzia cea mai importantă este, că o stabilizare monetară este imposibilă fără determinarea, cunoașterea și considerarea parității monetare a leului.

Vasile Vlaicu.

CONVOCARE

Domnii acționari ai societății economice pe acții „Agricola“ din Hunedoara se convoacă conform art. 18 din statute și sunt rugați a participa la

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Adunarea generală extraordinară

care se va ținea Duminică la 26 Septembrie 1926 orele 14 în localul societății din Hunedoara fiind la ordinea zilei:

Modificarea art. 3, 4, 5, 6, 7, 12, 15, 18, 23 și 45 din statute.

Modificarea statutelor puse la orinea zilei la adunarea generală ținută la 21 Martie 1926, nu s'a putut vota din lipsa numărului acționarilor recerut de art. 18 al statutelor, deci la adunarea generală extraordinară convocată se vor aduce hotărîri valide fără considerare la numărul acționarilor prezenți.

Hunedoara, la 4 Septembrie 1926.

Consiliul de Administrație.

„CREDITUL BĂNĂȚAN“ societate anonimă L U G O J.

Chemare la un nou vărsământ.

În baza articolului 5 din statute și în urma autorizării primite din partea Adunării generale a acționarilor societății anonime „Creditul Bănățan“ din Lugoj ținută la 9 Martie 1926, Consiliul de Administrație prin hotărîrea din 21 August 1926, cheamă prin prezenta domnii acționari ai institutului la un nou vărsământ pentru completarea capitalului social prin emiterea à 20.000 acțiuni à 250.— Lei nominal la 10,000.000.— Lei în următoarele condițiuni :

1. Acționarii vechi au dreptul să subscrie respective să opteze cel mai târziu până la 15 Septembrie 1926 tot după una acțiune veche una nouă.

Abatere dela condițiunea, că acțiunile noi să fie înregistrate pe proprietarul actual se admite nimei erezilor.

2. Cursul acțiilor din noul vărsământ subscribe respective optate de vechii acționari — respective erezii lor — se stabilește la suma de Lei 275.— pro bucată.

Întru-cât vechii acționari nu ar opta în întregime stocul de acții, Consiliul de Administrație își rezervă a stabili ulterior condițiile semnării stocului de acții rămase neoptate și al căror preț pentru eventualii noi acționari nu poate fi sub Lei 325.—. Pentru tot cazul se admite, că până la 15 Septembrie 1926 să anunțe vechii acționari câte acțiuni ar mai semna în contul propriu din stocul rămas neoptat.

3. Pentru plata vărsămintelor se fixează următoarele termene:

rata I. de Lei 100.— până la 15 Septembrie 1926

” II. ” ” 100.— ” ” 15 Decembrie ”

” III. ” ” 75.— ” ” 15 Martie 1927.

4. Acționarii, cari până la 15 Septembrie 1926 achită integral acțiunile în numerar vor beneficia de dividendul anului 1926, iar ceilalți vor primi o dobândă de 14% pentru anul 1926 după vărsămintele făcute și vor avea să plătească 16% după eventualele rate restante.

Față de acționarii, cari nu vor achita ratele la termen, se vor aplica dispozițiile cod. de comerț § 169.

5. Acțiunile noi se vor emite afară de titli de câte 1 acție și în titli cumulativi de câte 5—10—50—100 acții, iar domnilor acționari le stă în libera voie la optare să anunțe în ce fel de titli vor să primească acțiunile lor.

6. Ca locuri de vărsăminte se designează localul institutului (Lugoj, Str. Principele Carol No. 1), toate băncile românești membre la „Solidaritatea“ din Cluj și la Banca Comercială română“ S. A. București, Str. Smârdan No. 3.

7. Acționarii noi, cari au corespuns condițiilor de mai sus, intră în drepturile statutare cu începerea dela 1 Ianuarie 1927.

8. Consiliul de Administrație își susține nelimitat dreptul de selecțiune față de acțiunile nou optate.

L u g o j, la 21 August 1926.

Consiliul de Administrație.